

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 10 grudnia 2019 r.

Pozycja 241

POSTANOWIENIE

z dnia 28 maja 2009 r.

Sygn. akt Ts 136/08

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Janusz Niemcewicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w zgodności:

rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami (Dz. U. Nr 150, poz. 1679) z art. 2, art. 51 ust. 4 oraz art. 87 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 23 kwietnia 2008 r., sporządzonej przez pełnomocnika skarżącego, zakwestionowana została zgodność z Konstytucją rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami (Dz. U. Nr 150, poz. 1679; dalej – rozporządzenie). Graficzna ilustracja kategorii uprawnień do kierowania pojazdami jest, zdaniem skarżącego, wadliwa, ponieważ nie stanowi adekwatnego i wyczerpującego odzwierciedlenia faktycznie posiadanych uprawnień. Kwestionowany akt prawny jest – w opinii skarżącego – sprzeczny z art. 2, art. 51 ust. 4 oraz art. 87 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą. Skarżący wystąpił z wnioskiem o wymianę prawa jazdy kategorii AB. Decyzją z 30 marca 2005 r. Prezydent Miasta T. orzekł o wymianie prawa jazdy skarżącego. Odbiór prawa jazdy skarżący pokwitował 11 kwietnia 2005 r. Następnie jednak wystąpił z wnioskiem o uzupełnienie wydanej decyzji, wskazując, że wydany mu blankiet prawa jazdy nie dokumentuje posiadania uprawnień w zakresie kategorii A1 (prowadzenie motorowerów), B1 (prowadzenie pojazdów ciężarowych do 3500 kg) i BE (prowadzenie pojazdów ciężarowych wraz z przyczepami o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej masy własnej pojazdu). Pismo to zostało potraktowane jako odwołanie od decyzji o wymianie prawa jazdy. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w K. (SKO), decyzją z 2 czerwca 2005 r. (nr [...]), utrzymało zaskarżoną decyzję z 30 marca 2005 r. w mocy. Skarga skarżącego na opisaną wyżej decyzję SKO została oddalona wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. z 11 lipca 2006 r. (sygn.

akt [...]). Skargę kasacyjną skarżącego od tego wyroku oddalił Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 15 lutego 2008 r. (sygn. akt [...]).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Skardze konstytucyjnej nie może zostać nadany dalszy bieg, gdyż nie spełnia warunków jej dopuszczalności. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji, korzystanie ze skargi konstytucyjnej jako środka ochrony konstytucyjnych praw i wolności dopuszczalne jest wyłącznie na zasadach określonych przez ustawodawcę. W ustawie z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej – ustawa o TK) nałożono na podmiot występujący ze skargą konstytucyjną szereg obowiązków, wśród których poczesne miejsce zajmuje wymóg wskazania przez skarżącego, jakie konstytucyjne wolności lub prawa i w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone przez zakwestionowane w skardze przepisy ustawy lub innego aktu normatywnego (art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK). W orzeczeniach dotyczących skarg konstytucyjnych Trybunał wielokrotnie podkreślał, że prawidłowe wykonanie powyższego obowiązku polega nie tylko na przytoczeniu treści przepisów Konstytucji, wyrażających konkretne prawa lub wolności skarżącego, jak i sformułowaniu zarzutu niezgodności z nimi unormowań wskazanych jako przedmiot skargi, ale także na przedstawieniu szczegółowej argumentacji, potwierdzającej takie zarzuty. To obowiązkiem skarżącego jest bowiem uprawdopodobnić tezę o niezgodności zachodzącej między regulacjami prawnymi stanowiącymi przedmiot i podstawę wnoszonej skargi konstytucyjnej.

Trzeba ponadto podkreślić, że skarga konstytucyjna jest środkiem inicjowania konkretnej kontroli konstytucyjności przepisów ustawy lub innego aktu normatywnego. Oznacza to, że korzystanie z niej dopuszczalne jest dopiero wówczas, gdy unormowania będące przedmiotem skargi znajdują zastosowanie w indywidualnej sprawie skarżącego w taki sposób, że stanowiąc będą podstawę prawną ostatecznego orzeczenia (sądu lub organu administracji publicznej), naruszającego przysługujące mu konstytucyjne prawa lub wolności.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że skarżący nie spełnił wymogu skargi konstytucyjnej – nie określił podstawy normatywnej ostatecznego orzeczenia o jego konstytucyjnych prawach podmiotowych. Przedmiotem skargi uczyniono tylko jeden z elementów regulacji prawnej dotyczącej uprawnień do kierowania pojazdami, to jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie wzorów dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami. Tymczasem stwierdzić należy, że rzeczywisty zakres uprawnień, odczytywany być winien w ścisłym związku z treścią przepisów, które regulują ten zakres oraz kwestię wymiany praw jazdy. Pełnej informacji o zakresie tych uprawnień nie dają oznaczenia literowe, znajdujące się w rubryce dziewiątej krajowego prawa jazdy, jeżeli nie nastąpi odniesienie ich znaczenia do treści przepisów, które to wyjaśniają. Te zaś zamieszczone są w akcie prawnym upoważniającym do wydania rozporządzenia, tj. w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, ze zm.). To z treści przepisów tej ustawy wynika w pierwszej kolejności rodzaj i zakres uprawnień obrazowanych na blankiecie prawa jazdy zarówno oznaczeniami literowo-cyfrowymi. Organ administracji uprawniony do wydania (wymiany) prawa jazdy, określając zakres uprawnień wnioskodawcy, nigdy nie kieruje się więc wyłącznie treścią zaskarżonego rozporządzenia. Zakres ten determinowany jest bowiem przepisami ustawy upoważniającej, to ona nadaje rzeczywistą treść normatywną oznaczeniom literowo-cyfrowym, jak i – towarzyszącym im – symbolom graficznym. W takim też kontekście normatywnym należało sformułować zarzut odnośnie do naruszenia przysługujących skarżącemu praw i wolności.

Po drugie, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że obowiązek określenia podstawy prawnej rozstrzygnięcia nie może być wypełniany przez wskazanie całego aktu prawnego bez doprecyzowania, której jednostki redakcyjnej tego unormowania zarzut dotyczy. Z uwagi na

obowiązującą zasadę skargowości (art. 66 ustawy o TK) Trybunał nie jest władny do samodzielnego określania podstawy normatywnej orzeczenia. Pomijając już okoliczność, czy zażalenie rozporządzenie było podstawą prawną rozstrzygnięcia (Trybunał Konstytucyjny podziela podniesione przez Naczelny Sąd Administracyjny wątpliwości w tym zakresie), skarżący nie może „przerzucać” obowiązku jej wskazania na Trybunał Konstytucyjny.

Na tym jednak nie wyczerpują się nieprawidłowości skargi. Należy bowiem zauważyć, że wskazywany przez skarżącego art. 87 ust. 1 Konstytucji nie jest przepisem właściwym dla konstruowania podstawy wniesionej skargi konstytucyjnej. Z unormowania zawierającego (skądinąd niepełne) wyliczenie rodzajów źródeł prawa powszechnie obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej nie wynikają bowiem jakiejkolwiek konkretne prawa podmiotowe skarżącego, mogące spełniać rolę adekwatnego wzorca kontroli kwestionowanego załącznika. Także w odniesieniu do art. 2 Konstytucji i wywodzonych przez skarżącego z tego unormowania wymogów przyzwoitej legislacji stwierdzić należy, że Trybunał wielokrotnie wskazywał na ograniczoną dopuszczalność traktowania tych wymogów za samodzielną podstawę wnoszonych skarg konstytucyjnych. Jest to bowiem możliwe dopiero w momencie doprecyzowania przez skarżącego, w zakresie jakiego, wyrażonego w przepisach Konstytucji, prawa lub wolności zasady te doznały niedozwolonego uszczerbku lub ograniczenia. Konkretyzacja taka jednak nie została – w sposób wyraźny i bezpośredni – zawarta.

Trzeci z przywołanych wzorców art. 51 ust. 4 Konstytucji – prawo do sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą – także budzi zasadnicze wątpliwości co do jego adekwatności w niniejszej sprawie. Jak wskazano powyżej, zakres uprawnień osób kierujących pojazdami nie wynika z graficznego sposobu ich przedstawienia, lecz z całokształtu unormowań w tym zakresie. Graficzna ilustracja kategorii uprawnień jest jedynie formą ich prezentacji na dokumencie, nie zaś wiążącym ich określeniem; ma charakter pochodny i nie stanowi informacji w rozumieniu art. 51 Konstytucji.

Biorąc wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę orzeka się jak w sentencji.